

IŠ VISO PASAULIO

- Užs.reik.min.Bevin vakar Žem.Rūmuose per debatus dėl užsienių politikos pasakė reikšmingą kalbą. Jis išskėlė galimybę sukurti pasaulinę valstybę, paremtai pasauliniu įstatymu. Pavyzdys tam esąs JAV. Valstybių suverenitetas tuo būdu ne paneikinas, o tik pelenkiamas suklestėjus suverenitetui. Bina kalba apie pasauliniais rinkimais sukurti pasaulinį parlamentą. Bevinas pareiškė, jog esąs pasiryžęs su bet kuo tartis dėl pasaulinės organizacijos. Bet kol kas turi būti laikomasi San Francisko nutarimo, kuriant tą naująją organizaciją. Vietoj tautų teisės iškyla pasaulinė teisė su pasauliniais juristais ir pasauline policija. Esą per daug įtarinėjimų, nepasitikėjimo. Jei visos didžiosios galybės atvirai pasakytų savo reikalavimus; tai būtų galima juos patikrinti, ir nebekiltų tada priešingų reikalavimų. Jei kuri valstybė, didelė ar maža, turi įtarimų prieš D.Britaniją, tai tegu pasako, kur tie įtarimai. Britai nevengia viešų debatų dėl savo kėslo. Kalbos apie Vakarų bloką - nepagrįstas įtarimas. D.Britanija nori gerų santykių su savo kaimynais ir juos tverkti. Ne vien didžiosios galybės nusprendžia pasaulio politiką, kiekviens sprendžiamoji problema turi būti paremta teise: Turi būti paisoma žmoniškųjų teisių, nesvarbu ar eina kalba apie didelę ar mažą valstybę. Prancūzija turi ne tik didelę praeitį, bet ir ateitį. Britai su džiugumu sveikina, kad čia pasibaigė politinė krizė, žada dar glaudžiau bendradarbiauti su de Gaulle vyriausybe ir teikti paramą, nes prancūzai dabar parodė tikėjimą savo senąja laisve. Dėl Vokietijos gyventojų iškilnojimo reguliavimo britai laikosi Potsdamo susitarimo ir pasiryžę tai humaniškai įvykdyti. Nors čia nėra per daug optimizmo, bet pastaruoju metu iš Lenkijos vokiečių pabėgėlių skaičius sumažėjęs, o Čekoslovakijoje, laikydamosi Potsdamo nuostatų, lojaliai susilaikanti nuo per skubaus vokiečių evakuavimo. Lenkija, nors sunku, bet siekia valstybės nepriklausomybės; palaikydama draugiškus santykius su Tarybų S-ga. Lenkai daug iškentėjo. Graikijoje - sunki ekonominė ir finansinė būklė. Ši rudenį, Damaskinos lenkantis Londone, buvo susitarta dėl tautos balsavimų, ar monarchija gražintina ar ne. Buvo numatyta krašte rinkimus įvykdyti ateinančiais metais kovo mėn, o tautos balsavimą - 1948 m.kovo mėn. Svarbu Graikiją ekonomiškai atstatyti. D.Britanija nenori maišytis į jos vidaus reikalus, patys graikai turi nusispręsti už ar prieš monarchiją. Britai nieko neturi prieš konstitucinę monarchiją, o tik prieš diktatūrą. Persijoje esančioms britų iguloms buvo duotos direktyvos laikytis 1942 m.sutarties išipareigojimų, gautos ir iš Molotovo patikinimas, kad Raud.Armija jų irgi laikysis. Dėl perskutiniųjų Persijos įvykių eina pasitarimas tarp rusų ir persų. Iš Indonezijos, kai bus išvalyti japonai ir civiliai europiečiai, britai atitrauksią savo karines pajėgas. -- Vakarykštė anglų spauda palankiai vertina užvekar pasakytąją min.pirm.Attlee kalbą, ypač gi kreipia daug dėmesio į Edeno pareiškimus dėl valstybių teisių bei suvereniteto.

- Šiandien Londone susirenka Jungtinių Tautų Organizacijos Parengiamoji Komisija posėdžio, kuriame dalyvauja atstovai iš 51 tautos, pasirašiusios San Francisko Jungtinių Tautų chartą. Dalyvauja apie 500 delegatų. Atidarymas šiandien 11 val. transliuojamas per radiją. Kalbės užs.r.min. Bevin: Ta proga vakar iš Londono kompetentingų komentatorių kalbant apie J.T.O., pabrėžta, kad skirtumas tarp buv.Tautų S-gos ir dabar įsteigtos Jungtinių Tautų Organizacijos be ko kita esąs tas, kad pirmoji buvo neginkluota, o ši būsimi ginkluota. Visiems konfliktams išspręsti numatoma Sangumo Taryba, į kurią įeina JAV, D.Britanija, Tar.S-ga, Prancūzija ir Kinija ir, be to, dar 6 valstybės, perrenkamos kas dveji metai. Pasirašiusios Jungtinių Tautų chartą tautos išipareigoje tos chartos sankcijoms.

- Unrras vyr. pirm. Lehman; užvokar kalbėdamos per Amerikos radiją, pareiškė, jog Unrra savo veiklą turėsianti sustabdyti, jei nebūsią gauta naujų kreditų. Eisenhoweris Reprezentacinių Rėmų užsienio politikos komisijoje kalbėjo apie pagalbą, kuri būtina reikalinga Europai remti ir atstatyti. Vokiečiai buvę pavargę Europą ekonomiškai, dėl to dabar čia tenka daug kentėti. Europos atstatymui esą svarbu pakelti Vokietijos anglių produkciją.
- Nurnberge vakar toliau buvo amerikiečių pateikiama kaltinamoji medžiaga, iš kurios pasiskaičiavo, kaip nuo pat 1933 m. buvo persekiojami Vokietijos komunistai, kaip taute buvo atskiriama nuo bažnyčios ir dvasininkų, kaip 1934 m. organizuotas Roehmo pučas ir nekaltai nužudyta vokiečių /Si/eicher, Strasser/ ir t.t. Iš von Papeno pusės reikalaujama pateikti Hindenburgo testamentą originalą, kur buvę numatyti Vokietijoje gražinti monarchiją; paskelbtasis testamentas buvęs falsifikuotas. Keitelio gynėjas pareiškia, kad Reicho gynimo tarybos bei jos statuto iš viso nebuvę ir kad Keitelis, nors buvęs karo ministeris, bet kabinete nedalyvavęs. Be to, iš gynėjų pusės pareikšta, kad būtų duota susipažinti su kaltinamosios medžiagos dokumentais, nes dabar esą pateikta jau tokių dokumentų, kurie gynėjams visiškai nežinomi. Kitių gynėjų būsias neįmanomas. Šiandien teismo posėdžio nėra, kad gynėjai galėtų patikrinti dokumentus. Kaltenbrunner sveikata gerėjanti. Vakare popiet paskelbti Hitlerio sleptieji dokumentai, kurie būsias pateikti pirmadienį teismo posėdžiui.
- Ryšium su ryt įvykstančiais rinkimais Austrijoje sąjungininkai išleido proklamaciją, pritardami pakeistajam rinkimų įstatymui, kur numatoma tarp kitko, kad naciai bei karo nusikaltėliai negalės balsuoti.
- Graikijoje Sofolio vyriausybė dar kartą prašė regentą Dameskinos palikti savo vietoje, bet jis nesutikęs. Tarp Dameskinos ir Bavino pasikeistose telegramomis, kurių turinys dar nepaskelbtas. Kalbama, kad britai turi didelį pasitikėjimą Dameskinos ir pageidauja, kad jis pasiliktu valdžioje.
- Italijoje, iš Parri vyriausybės pasitraukus dvim liberalėms, tebėr sunkenybės dėl kabineto. Na tik liberalai, bet ir krikščionys demokratai nebūturi pasitikėjimo vyriausybei; pastarieji reikalauja koalicinės vyriausybės iš 6 partijų. Britų atstovas Italijoje pareiškė, jog D. Britanijoje laukianti stiprios ir klestinčios Italijos. Britai neremėję tokių reparacijų reikalaujimo, kuris sužlugdytu Italiją ekonomiškai. Čia turi būti įvykdyti laisvi rinkimai.
- Badapešte liaudies teismo nuteistas mirti, pakarant, buv. Vengrijos min. pirm. Bela Imridy. Jis apkaltintas už pradėjimą karo prieš Rusiją ir Vengrijos ištraukimą į karą.
- Kaip Čekoslovakų korespondentas per Londono radiją praneša, ligi gruodžio 1 d. iš Čekoslovakijos baigia pasitraukti tiek JAV, tiek Raud. Armijos kariuomenės igulos. Amerikiečių kariuomenė buvo užėmusi vakarinę krašto dalį su Pilzenu, o rytinė dalis su Praga, Brėnan buvo rusų žinioje. Čekoslovakija jau tiek sustiprėjusi, kad galinti pati tvarkytis; net Sudetų srityje. Sąjungininkų igulos ligi šiol čia turėjusios policinę priežiūrą. Bet jų buvimas kraštui buvusi našta, ypač dėl rusų kariuomenės maitinimo. Dabar su abiejų sąjungininkų kariuomene atsisveikinama.
- Jugoslavijoje, gelatiniais duomenimis, balsavę per rinkimus 88% turėjusių teisę balsuoti ir 90% pasisakę už marš. Tito "Tautinį frontą".
- Vakare Paryžiuje; įstatymų leidž. susirinkime vienu balsu patvirtinant naująją vyriausybę, iš komunistų pusės pareikšta, kad ir jie esą patenkinti de Gaulle vyriausybe.
- JAV automobilių darbininkų streikas išsiplatinęs 12-oje sąjunginių valstybių. Darbo ministerijos atstovai pradėjo derybas su darbdaviais ir darbininkų atstovais.
- Kaip vakar pranešta, iš Kalkatos neramumai persimetę ir į Bombėją. Pradėjo streikuoti ir darbininkai.
- Šiais metais Nobelio premijos medicinos srityje suteiktos už naujo medicamentą Penicillin išradimą britų mokslininkams A. Fleming, E. Florey ir Dr. E. Shayne. Daugumas gydytojų yra įsitikinę, kad Penicillin yra geriau-

pvz.,
 sias ginklas prieš visokias užkrečiamąsias liges, kraujo užkrėtimą, pleu-
 čių uždegimą, gonorėją ir kt. Tas vaistas yra gera priemonė bakterijoms
 sunaikinti: streptokokams, stafilokokams ir visoms toms, kurios žaizdas už-
 krečia ir tiek taikos, tiek karo metu išžudo daug žmonių. Sulig to vaisto
 išradimu prasidedanti medicinoje nauja epocha.

VIENTOS ŽINIOS

- Vakar atvyko Rėwensburgiečių meno ansamblis, kurio su nekantrumu laukė-
 me. Bus trys koncertai. Šiandien 15 val. įvyks vakar dienai skirtasis
 koncertas, todėl bilietai, išigytieji XI.23, galioja šios dienos spektak-
 liui 15 val. Ši vakarą 19 val. įvyks anksčiau numatytasis spektaklis ir
 jam galioja normalūs šio vakaro bilietai /mėlyni/. Vaidinimas ir litara-
 tūros vakaras įvyks rytoj. Laikas bus paskelbtas vėliau. Galios bilietai,
 datuoti XI.24, 15 val.
- Su Rėwensburgo ansambliu yra atvykę žymūs mūsų poetai: Bernardas Braz-
 džionis, Balyš Augustinavičius ir Antanas Gustaitis. Gaila, kad neatvyko
 Gražina Tulauskaitė. Petras Babickas išvykęs Italijon. Poetai rytoj-pe-
 skaitys savo naujausios kūrybos: Be to, žada paskaityti ir naujausių Jono
 Aigčio-Aleksandriškio eilėraščių.
- Ši vakar, atvykus svečiams iš Rėwensburgo, literatūrinė popietė negalės
 įvykti.
- Rytoj 19 val. bendrabučio salėje per politines aktualijas kalbės Dr.
 Maškeuskas, be to, padarys pranešimą apie mūsų būvį Komiteto pirm. Dr. Kaš-
 kelis.
- Dail. Paškevičius paveikslą "Liberation" yra susitarta, dalyvaujant
 Sąjungos centro atstovams, įteikti gen. štabo viršininkui gen. Eisenhoweriui.
- Urrai pateiktieji mieste gyvenančiųjų pareigūnų sąrašai yra patvirtin-
 ti ir maistas jiems nebus nutrauktas.
- Maironio vardo gimnazijos mokiniai šelpti, suprasdami sunkią tos gim-
 nazijos būklę, suteikė aukų šie mūsų kolegijos gyventojai: Juozas Mustei-
 kis 100 RM, Jonas Skladeitis 40 RM ir Br. Sidžiuskas 30 RM. Tėvų Komitetas
 sugrupavusiems tautiečiams nuoširdžiai dėkoja.
- Š. m. lapkr. 1 d. "Lietuvis" Nr. 5 str. "Saugokimės tautinių perėjimų" tarp
 kitko rašo: "Pastebėta, kad kai kuris Lietuvos "volksdeutsch'is", maty-
 dami UNRRA organizacijos svetimšaliams Vokietijoje globą, suskato regis-
 truoti lietuvių komitetuose lietuviais, ir, savaime aišku, naudotis vi-
 sn tuo, ką teikia mūsų tautiečiams jų organizacijos. Mums yra gerai žino-
 ma, kad neretas šitokių "volksdeutsch'ų" yra buvęs nacių civilinės val-
 džios strama ir net gestapo agentu Lietuvoje. Tačiau registruojant lietu-
 vių komitetuose, šitokie asmenys lengvai, be jokio akių keitimimo, paten-
 ka į sąrašus ir gauna nario liudijimus. Šitoks tautinių perėjimų, tikrų
 vokiečių ar suvokiejęusių lietuvių, skverbimasis į mūsų gretas yra ne
 kas kita, kaip rudųjų žiurkių bėgimas iš skėstančio nacių laivo. Būkime
 tikri, kad jų tarpe gali būti ir eilė "memellenderių", generalkomisar-
 to ir įsirių gebietskomisarietų bendradarbių ir valdininkų, kurie, mokė-
 dami lietuvių kalbą, buvo nacių civilinei valdžiai ypač naudingi /pvz.,
 toks švietimo reikalams referentas Weitschies ir pan. Jie, prisiglaudę
 kuriame užkampio komitete, gali visiškai saugiai ir ramiai jaustis. Tokių
 "išaudinių lietuvių" tarpe rasis vienas kitas buv. treuhänderis, "vokiškos
 įmonės" naujai iškeptos 1941-1944 metų laikotarpyje, savininkas ir panaš
 šūs tipai. Ši klausimą neatidėliojant reiktų iškelti visuose Lietuvių
 Sąjungos skyriuose ir padaryti nežiausias tai, kas neatidėliojamai reika-
 linga, būtent: 1/paržiūrėti ligšiolinės registracijos sąrašus ir patikrin-
 ti visais galimais ir bendruomeniniame gyvenime prieinamais būdais, ar
 nėra jos narių tarpe minėtos rūšies prisiplekėlių ir 2/daug atsargiau
 vykdyti tolimesnę registraciją čia paminėta prasme."